

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. .. . 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe trei luni .. .. . 5 "

Nri de Duminecă pe

an 4 cor.

Pe România și străinătate
pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de nu și garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

E de regretat.

(*) Dornici de a-și face pe deplin datoria națională, deputații noștri au căzut de acord, în fața acțiunii coaliției, naționalității să-și manifeste și ele părerile asupra situației, ceea-ce mai imposant s'ar putea a-junge printr'un *congres al naționalităților*. Împreună cu ceilalți «factori competenți», sau și sfătuit asupra acestei afaceri.

S'au înțeles deplin asupra însemnătății faptului, ce era pe cale de a se săvârși, după cum n'au fost divergențe nici în privința amănunțelor. Discuție s'a provocat numai asupra *forme* convocării.

Președintele clubului parlamentar al naționalităților, dl Dr. T. Mihali și-a ținut adică drept datorință, a se informa la locurile competente, dacă nu s'ar putea face un asemenea congres cu abrogarea dispozițiilor cuprinse în ordonanțele lui Hieronymi. I-s'a răspuns negativ. Așa dar nu ne rămânea de cât, ca acel congres să se convoace într-o formă, care să nu provoace intervenția autorităților, căși atunci n'am făcut nimic, ori cel mult am tras cu cârțușe oarbe: am convocat un congres, pe care autoritățile ni-l opresc.

Pentru formă, credem noi, nu-i permis să jerfim fondul.

În deosebi nu aceea este lucru de căpetenie: cum s'a convocat congresul, ci lumea întreabă și așteaptă să vadă cine a luat parte și ce decisiuni a adus?!...

Nici la 1895 n'au fost la congresul din Budapesta delegați aleși numai pentru acest prilej. Cine s'ar încumetă să nege însă, că a luat parte floarea celor trei naționalități și decurgerea, precum și rezoluțiunile aduse au avut resunet nu numai în statul ungar, dar Europa întreagă a înregistrat și comentat cele petrecute.

Consequent atitudinii sale dela 1895, fruntașul bănățean Coriolan Brediceanu, a stăruit însă și în Decembrie 1905, ca ori ce congres ori conferință să se convoace în *formă fără a ținea socoteală de ordonanțele lui Hieronymi*. Ori ce abatere dela aceasta atitudine intransigentă a timbrat-o drept o desertiune dela postulatele cinstei naționale și a declarat, că Banatul la un congres contemplat de deputații naționaliști în unire cu ceilalți factori competenți nu ia parte, ci va protesta cu toată energia.

Respectăm părerile fiecărui fruntaș. Suntem cu deosebită considerație pentru suslăudatul fruntaș bănățean. Dar mai presus de toate trebuie să avem — *causa*.

Ne permitem deci următoarele observațiuni:

1. Dl Brediceanu și alți amici de ai dsale n'au aderat, ci au protestat și în Noembrie 1894, când cu ținerea marelui adunări dela Sibiiu; în August 1895, când cu ținerea congresului naționalităților în Budapesta, în Ianuarie 1905, când cu ținerea conferinței dela Sibiiu. Și atunci, ca și acum, dsa a ținut mai presus de toate la — *formă*. Cu toate acestea lucruri bune s'au săvârșit atunci și în contra voinții dsale!

2. În Banat s'a redus la minim cercul de influință a dlui Coriolan Brediceanu. Mărețea adunare dela Lugos s'a făcut doar fără aprobarea dsale, fiind între aranjatori chiar Dr. Caius Brediceanu, fiul stimatului fruntaș susamintit.

Suntem deci siguri, că și la un al doilea congres al naționalităților bănățenii erau să vină ori ce ar fi făcut dl Coriolan Brediceanu.

E deci de regretat, că fruntașii autorizați ai partidului național român s'au lăsat desmăntați de onorabilul domn Brediceanu.

Ori cât ținem și noi ca la un lucru de importanță să fie unii toți fruntașii, nu putem să cedem zece ori douăzeci! Aceasta aplicare a principiului de solidaritate ar fi să investim pe unul ori pe altul dintre fruntași cu dreptul de «veto» care a nimicit Polonia!...

Lupta națională nu poate fi făcută pendentă dela părerea unui ori doi fruntași, ori cât ar fi de luminați de altfel aceștia.

Dacă am fi «organ autorizat», se înțelege, nu ni-s'ar cădea s'o spunem asta, ci să considerăm ca definitiv și bine ceea ce a hotărât «comitetul». Așa însă, că ne socotim organ independent, dar care să spună părerea în orice afacere, chiar când unora ori altora dintre «factorii competenți» nu le-ar veni la socoteală, ne simțim îndemnați a ruga pe deputații noștri și pe ceilalți fruntași autorizați să revină asupra acestei importante afaceri. Și încă grabnic. Pentru că noi așa credem: ținerea unui congres al naționalităților în împrejurările de astăzi este de mai mare urgență și însemnătate decât chiar «spriginul moral» pe care-l solicită prin București secretarul general al comitetului național întru întemeierea la Budapesta a «organului autorizat» și a decretării Budapestei ca centru al politicii naționale române».

Inspirat de părintele Dr. V. Lucaciu, «Cronica» dela 30 Ianuarie zicea că un ziar la Budapesta e necesar mai ales pentru că «pe

dumnezeu poți să-l lovești mai bine în vițuinea lui... Ei bine: congresul era contemplat să se țină și el în Budapesta și înțelege ori și cine că vreme mai potrivită *ca acum* cu greu se va mai găsi.

Fiindcă a trecut însă o lună și jumătate de când de ținerea congresului nu se mai preocupă nimeni, ci «factorii competenți» sunt absorbiți în căutarea spriginului moral pentru înființarea unui ziar care reclamă îndeosebi bani mulți, rugăm cu stima cuvenită pe cei în drept: să nu uite de congres!... Că vremea tace și trece iar dacă noi nu vom ști să profităm de ea, ne pomenim că am scăpat prilejuri cari nu ni-se mai îmbie.

Din Reichsratul din Viena. În ședința dela 31 Ianuarie a luat cuvântul și deputatul dl Onciul, ținând o remarcabilă cuvântare.

Dl cavaler de Onciul arată mai pe larg cum s'a produs monarchia Austro-Ungară. Ideea, care a fost baza înființării acestei monarchii, nu a fost nici dinastia comună, nici dreptul de moștenire, ci exclusiv unirea liberă a națiunilor autonome pentru scopul de a-și asigura reciproc existența. Popoarele bazenului dunărean sunt prea mici, ca să poată exista independent, dar' sunt de altă parte prea mari, decât să se lase a fi asimilate. Pentruca esența monarchiei Austro-Ungare se reasumă în fraza: apărare comună pe lângă autonomia singuraticelor popoare. Cu această problemă fundamentală a Austriei (înțelege Austro-Ungaria. N. Trad.) dualismul se află în flagrantă contradicție. În Ungaria toate națiunile nemaghiare sunt jertfite fantomei statului unitar național maghiar. Un simptom exterior foarte îngrijitor al slăbiciunii este tendința de a dimica armata comună. Starea actuală absolut nu se mai poate susține. Căci dacă momentan Coroana ar și învinge, asaltul Maghiarilor asupra armatei comune se va repeți mereu, până își vor împlini dorințele. Împlinirea acestor dorințe însă ar însemna căderea Austriei. Independența maghiară trebuie deci redusă astfel, ca ea să se poată aduce în consonanță cu administrarea unitară a imperiului. Atunci Coroana va avea la spatele său toate popoarele Cislaitaniei împreună cu Germanii. Chiar și națiunile nemaghiare ale Ungariei în cazul acesta cu bucurie vor stă în serviciul Coroanei. Îndeosebi națiunea română vede cea mai puternică garanță a existenței sale în o Austrie puternică și tocmai din acest motiv fraza despre iredentismul român e o absurditate. Puterea tuturor acestor națiuni de bună seamă va fi mai mare, decât puterea nobilimei maghiare. Situațiunea actuală trebuie să-l îndemne pe fiecare la strigătul: *Impărate, fii tare!* În acest înțeles oratorul va vota contingentul recruților.

Consiliu comun de ministri în Viena. Se depeșează din Viena că azi după-amiază se va ține acolo consiliu comun de ministri. Pentru a lua parte la consiliu, au sosit deja în Viena ministrul președinte Fejérváry și ministrii Vörös, Fellitsch și Lukács.

VÂNZARE MARE pentru transportare
toată marfa din magazin: articole
de sticlărie, porcelan și lămpărie se
vând cu prețuri foarte reduse

◆ de prăvălie. ◆

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert
liferant de curte a Alt. Sale
archiducelui Iosif
Arad, str. Atczél Péter Nr. 1.
Telefon de oraș și com. 239.

Scrisoare din Budapesta.

Noul ziar. — Părerii și impresii.

— 1 Februarie, 1906.

Idea înființării unui ziar cotidian în Budapesta nu e nouă. De mult deja, în cercurile românești de aici s'a exprimat dorința înființării unui asemenea ziar. Însăși «Poporul Român», când a fost prefăcut în ziar politic, și apărea astfel de patru ori pe săptămână, ținea la acest lucru: să se întărească treptat și astfel să ajungă ziar nu numai cotidian, dar aspirația era să ajungă și — *autorizat*. Într-o mică discuție cu «Tribuna», astă-vară, a și accentuat deja, că scrie — ce scrie — din sorginte — *autorizată*.

Se vede însă treaba, că nu-i destul *locul* pentru a chezași existența unui ziar. «Poporul Român», răspândit ca foaie a poporului, n'a prins ca ziar politic cu tendință să ajungă «central» și «autorizat». Zadarnic a afișat mai în vară, că va fi condus și scris de doi deputați, dacă nu s'areu în ajutor câți-va marinimoși, era să dea de mal. Și mântuit definitiv nici nu va fi, dacă în combinația cu noul ziar tipografiei sale nu i-se va reserva un rol oarecare.

Spun acestea pentru a se invederă un lucru: simplu *locul* numai și chiar aceiași oameni nu pot garanta reușita unei întreprinderi mari, ori cât de generoasă țintă ar avea. Din ceea ce rezultă, că nici nu se simte, *pretutindeni printre români*, așa de imperios trebuința unui ziar cotidian în Budapesta. Dnii Vlad, Suci și Vajda erau doar în fruntea «Poporului Român» politic. Ne pot spune dar, cât a costat întreprinderea aceea politică.

Iar din asta pot și domniile lor și publicul să-și facă părerea cu privire la greutățile, ce trebuie învinse în viitor. Adevărat, că acum a pășit la mijloc veneratul luptător Dr. V. Lucaciu și dsa este, care — după cum cetim în ziarele din București «Secolul», «Patriotul», «Cronica» etc. — ține să convingă pe toți românii, și pe frații de dincolo (al căror ajutor moral îl solicită fără osebire de partid) că un ziar cotidian la Budapesta este imperios de trebuință, care mai puțin să nu se îndeplinească «factorii competenți»...

Și după ce Dr. Lucaciu va fi convins însă pe frații de dincolo și le-a fi obținut *ajutorul moral fără osebire de partid*, cum spune într'un interviu, noul ziar totuși viitor va avea numai întrucât va fi spriginit și bănește și va ști să grupeze în jurul său condeele cele mai distinse. Simplul patronaj al deputaților, nu e de ajuns.

Combinația e: Dr. V. Lucaciu să fie adus ca director în redacție iar cele administrative să fie încredințate d-lui Dr. Al. Vaida de Voievod. Suntem toți cu respect față de talentul oratoric al părintelui Lucaciu. Viitorul ne va descoperi întru cât se va valora ca publicist. Până acum a scris numai în revista sa catolică. Cât despre talentul administrativ al d-lui Vaida, nu-l cunoaștem. Va fi un câștig național dacă se va releva ca destul de tare pentru a face față unor îndatoriri ca cele pe cari de bună voe și-le ia asupra-și. La dominația lor a țântit «Poporul Român» dela 1/14 Ianuarie scriind: «iar când vom fi în plină sesiune parlamentară și un număr oare-care de deputați se vor așeză cu casele lor în Budapesta»...

Partea mai grea este, se înțelege, strângerea banilor. De cele 50.000 coroane pe cari le-ar fi oferit veneratul prezident George Pop de Băsești noi știm numai din ziarele bucureștene; tot numai foile din București scriu și despre celelalte 80.000 coroane, pe cari le-ar fi garantat membrii comitetului... Dacă asta-i adevărat, foaia e ca înființată, de oare-ce la 7/20 Ianuarie, se știe, «Poporul Român» a publicat un al doilea apel, datat dela 21 Decembrie, în care se face cunoscut că «adunarea constituantă poate scărița capitalul la 150.000 coroane»... De asemenea se făcea cunoscut că: «în primii 10 ani nu se vor plăti dividende pentru acții, ci eventualul profit va forma fondul de rezervă. După trecerea acestor 10 ani nici nu se va plăti dividendă mai mare decât 8% ale valorii nominale»...

Cine știe că toate întreprinderile românești de felul acesta au sfârșit prin mistuirea *întregului capital*, (dovadă «Tribuna» sibiiană și «Dreptatea»), desigur va lauda spiritul de jertfă al celor cari dau suma susaminită pentruca mult într'un an să fie mistuită.

Un ziar cum se contemplează adică, are să coste pe an cel puțin 200.000 coroane, și încă am făcut socoteala cea mai minimă, pe sărăcie, cum se zice. Cu mai puțină jertfă întreaga întreprindere ar risca să scoată un ziar slăbuț, pe care, dacă e vorba numai să fie ziar în Budapesta, l'ar putea suplini și «Poporul Român».

Este încă a se discuta ideia sulevată de «Drapelul»: sunt oare elementele ce constituiesc partidul național indestul de *consolidate* pentru a servi ca garanță că un ziar central să fie sprijinit pe toată linia și efectul întemeierii lui să fie binefăcător, să strângă adică la un loc pe toți luptătorii, ear nu să sporească scisiunile. În privința asta e destul să privim asupra diferitelor centre românești.

În Arad avem două foi, ambele cu rostul lor și menite a duce lupta înainte, pe teren cultural și politic.

În Brașov avem trei foi, dintre cari una s'a declarat împotriva celei ce e vorba să se înființeze în Budapesta, celelalte două duc o luptă fraticidă cum nu s'a mai pomenit.

La Blaj «Unirea» desigur va continua să apară și după ce se va scoate noul ziar budapestan; ori va înceta lăsând tratarea chestiilor confesionale noului ziar?

În Budapesta sunt iarăși patru foi scrise românește. Una a guvernului, care vrea să ne zăpăcească, alta a kossuthiștilor, care vrea să ne ademenească poporul, una valoroasă literară și alta care deși a pătruns în popor, era cât p'aci să cadă jertfă politice.

În Bistrița una, săptămânală.

În Caransebeș d'asemeni imperechieri: două foi care deși nici una nu e politică, se ceartă însă ș'au ajuns la cușite. A treia, economică își are și ea cercul de activitate.

În Cluj două.

În Hunedoara o ziar economică, scrisă d'un bărbat competent, care ține să-și lărgescă cercul de activitate (rodnică, credem noi!).

În Lugoj două foi. Poate singurele cari ar fi dispuse a înceta, asigurându-se directorului lor un post bun la noul ziar.

În Orăștie două, una politică și alta literară.

În Oradeu-Mare una literară.

În Sibiu patru foi (de tot soiul) și e vorba să se mai înființeze un ziar politic cotidian.

În Șimleu una, pentru popor.

În Timișoara una.

Va-să-zică 28 foi, de tot soiul: politice, literare și economice, cari toate luptă cu sărăcia, dar cari toate își au cercul lor de activitate și afară de 3—4 (mai nouă) cari servesc cauze personale, își au rostul lor în viața noastră națională, după cum au angajate în jurul lor și puteri cari nu se vor deslega din incidentul apariției celor două ziare cotidiene: dela Sibiu și Budapesta.

Eată starea înfloritoare pe care părintele Lucaciu a descris-o, în foile din București, ca foarte propice înființării unui nou ziar care să fie — *autorizat*.

«Autorizarea» asta să nu serve însă la încăerări, altfel babilonia e decretată din sorginte — — autorizată!

Andrássy la Monarchul.

— Criza. —

Contele Andrássy a fost primit ieri de M. Sa în audiență, care a durat 1 1/2 oră. Ieșind din Burg a zis către ziariști.

— Am predat propozițiile comitetului dirigent Regelui. M. Sa a zis, că va chibzui asupra lor și îmi va comunica hotărârea sa. *Hotărâre pân' aci nu este*. M. Sa mi-a

zis să-i aștept ordinele în Viena. Probabil o zi două trebuie să petrec aici.

Cătră un alt ziarist a spus următoarele:

— *Șansele păcii sunt foarte bune*. Am nădejde, că M. Sa va accepta programul Coaliției.

Kossuth la Regele.

În cercurile politice vieneze s'a răspândit vestea că Kossuth Ferencz a căpătat invitare la palat.

Să le fi venit mintea?

Ziarul «Magyarország», care în trecut a reprezentat șovinismul cel mai cras, înaugurat în coloanele sale de părintele ei de pie memorie Bartha Miklós, sub titlul de: «*Afățarea naționalităților*» în numărul său mai recent scrie următoarele:

«Pân'aci am recunoscut în scopurile Vienei tendința de a agita și a folosi naționalitățile în contra rasei maghiare. În timpul mai nou însă observăm și acasă unele aparițiuni, cari țintesc a duce la luptă pe naționalități în contra maghiarimei luptătoare pentru drepturile sale, și astfel a paraliză și a slăbi puterile acesteia.

Prin un pseudo-șovinism gol, stupid, plăcut la aparență se nizuiesc a produce gelozie și discordii între cetățenii de limbi diferite ai patriei, nedându-și de seamă, că prin asta numai Vienei fac serviciu. Vin a pretinde ca maghiarimea, în ioc să-și desvoalte țaria din Viena, să și-o îndrepte în contra naționalităților, să se nizuiescă a le «maghiariză» pe acestea cu fer și foc.

Politica națională maghiară niciodată n'a avut de scop maghiarizarea cu fer și foc a naționalităților (?). Adevărat mare tradiție națională se manifestă prin aceea, ca în țara aceasta să-și afie toți locuitorii ei căminul pacinic, și pentru limba ori credința sa nimeni să nu sufere maltratări. Sub dominația partidului liberal, când partidul dominat nicicând n'a fost capabil, să desvolte nici un fel de rezistență, a fost espicabil ca acel partid și guvernul născute dintrânsul au voit să-și ascundă caracterul antinațional a politicii lor prin aceea, că — mai mult cu vorbele decât cu faptele — s'au năpustit contra naționalităților. Tisza Kálmán tot prin aceea își reînprospăta popularitatea în declin, că îndrepta câte un atac viforos în contra naționalităților. Aceasta politică de fraze n'a produs nici un rezultat folositor, ci da, un rezultat păgubitor: neîncrederea și ura între maghiarime și naționalități.

Adevărata politică națională maghiară n'are lipsă de atari arme nemernice. Maghiarul nu poate pricepe, de ce să-l urască și prigonească pe acela, care e de alta naționalitate, dacă e cetățean fidel al patriei. Dar dacă îl urâm și prigonom cum să pretendem fidelitate și alipire dela dânsul. *Politica națională numai un scop poate avea: a face posibil fiecărui cetățean nemaghiar, ca și pentru interesul său să învețe limba maghiară, limba statului*. Toate scopurile, cari pretind mai mult: maghiarizare cu forță, restrângerea autonomiei bisericăști etc., sunt sforțări zadarnice, păgubitoare și nebune, cari numai prin greutăți deslegării chestiunii de naționalități, micșorează puterea națiunii maghiare, iar independența de stat națională ni-o primejduesc.

Într'adevăr ar fi timpul, ca acești politicieni miopi, pseudo-șoviniști să înceteze odată cu svârcolirile. Partea covârșitoare a națiunii nu e de acord cu nizuințele lor, dar e năcaz, că intonările de soiul acesta se impută întregii națiuni maghiare. Ast fel apoi se produce dușmani pentru națiune, fără ca națiunea să poarte vină. Avem noi destul năcaz cu Viena și cu Austriacii, de ce să ne sporim inimizii și acasă.

De unde oare acest ton conciliant? Ori cu dispariția fie iertatului Bartha Miklós începe a licări puțină lumină și la «Magyarország»?

Să nu cugete însă onorabilii, că vor să ne seducă cu atari vorbe îndulcitoare, dar

HARTMANN JÁNOS

ARAD

Strada Rákóczi Nr. 15.

Atelier de mase de biliard, cheiuri, plumbi și alte lucruri pentru cafenele

Studiile de specialitate mi le-am câștigat în cea mai mare și bună fabrică din Paris. Mese de biliard le blanșez în ori ce blanșă fără nici o lipire, pe cari apoi plumbii nu sar. La invitare merg ori și unde și în provincie, ducând pânură de a mea. Pentru lucrurile cumpărate din atelierul meu mai ales pentru cheiuri, iau răspundere un an de zile.

Pe lângă prețuri moderate vând și cumpăr plumbi folosite. Pentru serviciu prompt și bun iau garanță.

Cheiuri făcute după modelul francez în ori ce mărime dela cor. 2-100. Mese de biliard vechi le transform în noue și le schimb.

tot de vechiul rost. Să ne spună numai cei dela «Magyarország», cum înțeleg ei de fapt limba: «... a face posibil fie-cărui cetățean maghiar, ca și pentru interesul său să înțelească limba maghiară?»

De sigur, că nu în felul, de a face posibil fie-cărui cetățean nemaghiar să absoalve o universitate maghiară, fără mai bine astfel, ca să-și valideze utopia prin maghiarizarea școalelor naționalităților. Dar atunci cum cutează a afirma, că ei nu vor restrângerea autonomiei bisericești?

Mai departe: ce lipsă vor fi având și întru cât le va fi stând în interes acelor cetățeni nemaghiari, cari nu ocupă oficii publice, să poșeadă limba maghiară?

Nu, onorabililor, nu o să ne trageți pe soară. Vom fi și de aci nainte cu ochii în patru. (drdl).

A sosit timpul!...

— Impresii dela adunările populare. —

In părinții săi distinși se onorează națiunea.

A. Mocsonyi.

Astăzi stăm în preajma unei atari probleme, de a cărei rezolvire norocoasă sunt legate multe și mari interese culturale, naționale.

Rezolvirea reușită a acestei probleme ne va dovedi clar și evident, că deja ne-am ajuns mult dorita țintă pătrunzând cu mintea în înțelegerea noastră — adică înțelegerea trailului frățesc plăcut atât înaintea lui D-zeu, cât și înaintea oricărei inimi românești ce are în vedere prosperarea și înaintarea în cultură a neamului său. Deci să punem odată capăt pentru totdeauna certelor escate între noi și vechii naționaliști purtând în inimile noastre deviza: «Român adevărat».

Ar dovedi că am pătruns în ființa culturai naționale, și ne-am știut avânta la acelea înalțimi a-le gândirii, cari zăresc cărările luminoase ale culturai, până în celea mai departate vremuri ale viitorului...

Și ca să nu ne extindem în departe, să vedem oare cine pot să fie rezolvitorii acestor probleme?

Dacă ne cugetăm puțin, revenim la idea, că nu pot fi altcineva decât acei «părinți distinși»!...

Aceste opt fundamente, ce sunt impermiabile față de orice vifor, ploaie, și rugină dușmană... pe cari sunt așezate ca pe o singură basă solidă, ușorarea destinelor mult iubitelui nostru popor.

Acei apostoli ai națiunii, cari au îndreptat atâtea suflète (și cu ocaziunea adunărilor populare precum și cu alte multe ocazii ce sunt de prisos a le aminti) spre calea progresului, deschizându-le orizonturile luminoase... spunându-le despre măreața luptă a omului liber și că poporul român e un popor plin de viață, un popor vrednic de a sta în șirul celorlalte popoare culte, un popor, care știe a-și revindeca drepturile sale și a le și păstră, dar pentru aceea știe respecta și dreptul altora!...

Și că'n realitate poporul nostru e un popor plin de viață... etc. e recunoscut nu numai de noi cei interesați în chestiune, ci și

de alții mulți străini nepreocupați, cari vin numai în contact cu noi.

Indeosebi zice un german despre poporul nostru: «Din elementele din care se compune poporul român, se dezvoltă capete, care sunt clasice și s'ar putea întrebuința, ca modele pentru pictori și sculptori, capete, cari și în lăuntru ascund ceea-ce se manifestă în afară, pentru-că pricepere așa de iute, înțelegere deschisă, agerime mare împreună cu îndemnitare în purtare cum vedem la țăranul cel mai de rând și mai învățat nu se mai află nicăiri. Și nu-i drept? Când noi zilnic cetim în coloanele «Tribunei» despre capacitatea rară, nemai pomenită ce au arătat-o unii dintre țărani nostri în vorbirile ținute cu ocazia adunărilor populare, ce cu tot dreptul se pot numi *cap d'operă*. Așa d. e țărani N. Lăzărescu și I. Amar din Șiria, «au vorbit ca din carte» după-cum ne spune și dl deputat Ioan Russu Șirianu.

Ba chiar și eu însu-mi m'am convins despre aceasta, și anume cu ocaziunea adunării populare ținută în 17 Decembrie st. n. în comuna Luncoșoara. La aceasta adunare pe lângă cei mulți au vorbit și doi țărani. Cel care a vorbit dintâi este un țăran cu «suman lung» din comuna Cetea, cu numele Marușca. Pe lângă cele multe ce el a spus a mai adăugat la urmă și cuvintele: «Și numai să zică omul ce-i cu drept, dela noi cești proști (fără carte) așteaptă Ungurii chiar și când mergem la bancă... la poștă, la judecată... să le vorbim unguerește!... Hei! da dacă ei sunt domni, și se țin cu carte... învățați!... învețe ei limba noastră nu noi cești proști să știm 2 limbi și ei ca domni numai una!... Că doară ei au cel lucr mult cu noi cu toți cești proști... ear eu pentru-că mă duc pe an de 2-3 ori la poștă, bancă, judecată etc. să învăț unguerește?».

Unde-i dreptatea, spue și domnii?»

Doară ar fi eșit din creerii vre-unui intelectual răspuns mai nimerit ca și acesta?

Tot așa de nimerit a vorbit și țăranul Ioan Chiusdea din Luncoșoara, ceea ce ne face cunoscut atât dl Russu Șirianu, cât și pseudonimul «Săcădătanul» în nr. 233 a foii «Tribuna».

Acest popor întrunindu-se și aducându-se la cea mai înaltă civilizațiune ar fi potrivit să stea alături de ceice conduc în cultură.

Și ca să poată efeptui toate acestea are Românul și o limbă atât de dulce, sunătoare și bogată încât ea s'ar potrivi pentru cel mai cult popor de pe fața pământului.

Dar durere!... Ce folos că «ni-s'ar potrivi limba pentru cel mai cult popor»...

Când noi sârmanii de noi! stăm departe de ia... «ca cerul de pământ»...

«Spre a putea ajunge și la aceasta țântă, se recere mai multă libertate, ba avem drept și pretindem, — căci e știut, că cultura se poate dezvoltă numai în libertate și iarăși libertatea se poate susține numai prin cultură.

Suntem în preajma acțiunii!... Doară a sosit timpul și pentru noi, când cu mic cu

mare dându-ne mână de ajutor, uniți în puteri, să putem împrăstia norii cei negrii... ceața cea întunecoasă, care cândva acopere pe deplin orizontul Român...

Să ne aducem aminte de vorbele poetului când zice:

In patru părți ale lumii
Prea mariți erau Romanii,
Că sunt iscusiți la fire,
Dar n'au între ei unire,
Că dintr'a lor neunire
A sosit țării perire.

Augustin Maior,
învățător rom. în Așeu.

La dl Alexandru Mocsonyi.

A R A D, 2 Februarie.

Despre dl Al. Mocsonyi se pretinde a ști, că n'ar consimți cu noi în ce privește schimbarea tacticei de luptă națională. Cu toate acestea însă n'aș crede să se găsească un român, care să nu aibă cel mai adânc respect față de părerile dlui Mocsonyi, chiar când ele n'ar fi în conglăsuire cu cele împărășite de marea majoritate românească.

Nu încape îndoială, că de o vreme încoace — poate din cauza sănătății sale insuficiente — dl Mocsonyi, a avut mai mult rolul de spectator, dar știm cu toții că pătruns de cel mai mare interes și de cea mai mare îngrijire petrece cu atențiune ori-ce mișcare a vieții noastre naționale.

Știm și aceea, că în fața evenimentelor decizătoare mai totdeauna a căutat să-și expună vederile primite de obștea noastră totdeauna cu cel mai mare respect și cu toate că acestea nu totdeauna au întâmpinat aprobarea obștei, cine nu va recunoaște că ele au contribuit mult la lămurirea faptelor din chestiune.

Conziderând, că actualminte încă ne aflăm în o situațiune din cele mai grave și incurcate, de oare-ce deși atât la Budapesta, cât și la Viena *sine nobis*, dar *de nobis* se făptuește, am aflat de bine să fac cunoscute vederile ilustrului bărbat față de aceasta, pornind din principiul, că în preajma unor vremi așa de mari se recere mai ales luminile bărbaților nostri de frunte, fiind — alături cu însuflețirea și dorul de luptă a celor, cari vor să intre în foc — cât se poate de mare nevoia a ascultă de sfatul cumpănit al celor îmbătrâniți în lupte.

L-am cercetat deci în frumosul castel din Birchiș, unde, firește, am fost primit cu afabilitate și bunăvoință.

Când i-am spus ținta vizitei mele, a devenit surprins, ba pot zice: uimit. De unde? Că doar publicistica română în ziua de azi nici că a cutezat să viseze despre atari luxuri, să-i fie posibil a îndeplini excursiuni de categoria aceasta.

De altfel precum în alte cazuri noi nu eram de acord cu d-sa, astfel în cazul prezinte dl Mocsonyi n'a fost de acord cu noi.

— După mine, domnul meu, — îmi zise — actuala situațiune politică de fel nu are o astfel de însemnătate pentru noi, încât să fie necesar a mă pronunța în publicitate asupra ei. Și de altfel atâtea ni-s'au întâmplat până'aci, încât nu pot crede să mai poată exista un român conștiu, care să nu înțeleagă rostul evenimentelor ce se îngământesc. Fiți numai liniștiți, dragul meu, *lam alios vidi ego ventos*.

Atâta e, cât pot comunica on. public român, fără violarea discreției, din conversația ce mi-a acordat ilustrul bărbat. Dr. D. L.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 3 Februarie 1906

Din patriotizm. La Cașovia patrioții se întrec în fapte patriotice. În zilele trecute pe coridorul casei orașului Dr. Carol Halmos aștepta pe cineva. Nu peste mult trecu pe lângă dânsul Vicențiu Kozora, protonotarul și contele Pongracz, un credincios adict al fișpanului, fixându-l însul-

In sfârșit

am scăpat de suferințele mele de când folosesc „balsamul de viață Gheorghe” și nu pot nădestul lăuda puterea lui tămăduitoare. Așa serie Anna Török din Úszód (comitatul Pesat.) Nenumărați bolnavi și-au regăsit sănătatea prin „Balsamul de viață Gheorghe”, a cărui putere de leuire e minunată, mai ales la morburii de stomac, de mațe, lipsă de apetit, influența, colică, friguri, scurp, dureri de cap și măsele. 84,711 adrese de mulțumită dovedese aceasta. 12 sticle mici ori 6 sticle duble costă franco 4 cor. 50 fl. La fiecare comandă de aceasta se dă ostiică pe deasupra, dimpreună cu sfatul cum are să se folosească. O trimite singurul producător: Farmacia orașului Timișoara (Temesvár), Piața Sf. Gheorghe Nr. 571.

St. Gheorghe, marcă de scutire.

Acest mijloc să nu lipsească din nici o casă!

St. Gheorghe, marcă de scutire.

tător. Halmos s'a adresat enervat către Kozora: — ce te uiți la mine?

Kozora i-a răspuns:

— Mă uit unde-mi place, la ce Halmos înfriându-se a deschis ușa, poftindu-l afară. Se înțelege s'a iscat un scandal mare. Halmos nu s'a mulțumit însă cu atât, ci i-a mai dat și câte-va palme — din patriotism. În chipul acesta s'amuzează patrioții din Cașovia. Să le fie de bine!

— Pentru nenorocirii din Ferdinandsberg am mai primit contribuiri dela

dl Samson Lugojan înv. p. în Nădlac	Cor. 1.—
dl George Pleș, învățător Bărzava	1.
Învățăceii din Bărzava dela școala înv. G. Pleș	1.—
Vasilie Morariu oficial poștal Cașovia	2.
	Cor. 5.—

Contribuiri de mai nainte

Laolaltă: Cor. 27.20

— Greva studenților din Roma. Studențimea din Roma s'a pus în grevă zilele trecute. Causa este de o mică însămnătate și e pusă la cale de către studenții neglijenți. S'a hotărât adevărat din partea autorităților universitare, ca tinarul care cade de două ori la examen, și mai voește încă odată să-și încerce norocul, are să plătească o taxă de zece lire. Ordinațiunea aceasta a nemulțumit pe mulți tineri cu musca pe căciulă. A trimis deci la rector o comisie să-și retragă ordinațiunea. Rectorul a răspuns în mod batjocoritor, că e gata a o retrage dacă nici un tânăr nu va cădea de două ori. La aceasta tinerimea s'a revoltat. Peste două sute de inși au intrat în sala de studiu, unde ținea prelegere bătrânul Pierantoni, pe care l'au constrâns să nu țină prelegere. Bătrânul la început a vrut să-l liniștească, dar n-a putut. Tinerimea a început apoi să spargă ferestrele, la ce a sosit câteva companii de jandarmi să facă rânduială. Universitatea a fost închisă. Tinerimea a pus placate pe unive scripita: «De vânzare».

Publicul nu dă însă nici o atențiune deosebită acestei greve.

— Avis candidaților notariali. Postul de vice-notar din cercul notarial Temes-Strázsa (comună situată lângă calea ferată principală între Vârșeți și Biserica-albă având și stațiune mică)

este vacant. Acest cerc notarial constă din 3 comune apropiate: T. Straja (unde e și locuința notarilor), Oreșat și Parta, partea cea mai mare locuitorii Români, în cele 2 ultime însă și puțini Sârbi.

Deci ar fi de dorit ca acest post să-l ocupe un român bun. Cei interesați să se adreseze către Domnul protopretore în Biserica-albă (Fehértemplom).

— Ventrilog. Darul de a putea vorbi din foale de multe ori aduce multe foloase omului. În multe teatre sunt bine plătiți. Au și fost în toate vremurile vechi oameni și chiar biblia amintește de ei, iar în evul mediu se credeă, că sunt în atingere cu dracii. Întâmplarea lui Buethorn, care asemenea era un ventrilog foarte iscusit. Odată l-au atăcat tâlharii, și unul scoțind cuțitul a voit să-l străpungă Buethorn însă nu și-a pierdut prezența, ci a strigat din foale cât a putut:

— Așteaptă, îndată vin! Vorbele lui așa sunau, ca și când s-ar auzi din chilia vecină. Tâlharii îndată l-au lăsat și-au fugit. Precum și-a mântuit viața ca ventrilog, tot așa și-a câștigat soție. El adevărat a fost foarte îndrăgostit de o fată din o familie înaltă din curtea regelui Francisc I. Părintele n-a voit nici să audă de dragostea lui. S-a întâmplat însă că tatăl fetei a murit. Cu câteva zile după moartea lui s-a dus acasă la fată unde erau mai mulți inși pe cari i-a surprins, vorbind într'un ton de totul jalnic, următoarele:

— Mergi fida mea după el, căci până atunci n-am liniște în mormâni.

Fie-care a cugelat, că vorbește sufletul mortului și nu peste mult fata a devenit soția ventrilogului.

Un atare om era și baronul Mengeu, care a trăit în Viena. Fiecare zicea despre el, că s-a înprietenit cu dracul. Odată s'a produs într'o societate de aristocrați. A pus o păpușe lângă un părete, și a rugat pe cei prezenți să vorbească cu ea, căci ea le va răspunde. Se înțelege, că el a răspuns în locul păpușei, dar în mod atât de isteț, încât mulți au crezut că vorbește însași păpușa.

— Craciun. Craciunul este o sărbătoare care învață să fim cios încă față de Dumnezeu și mai vechi a fost creșterii femeii sunt 100 grame, mai ușori, ca a bărbaților. De azi apoi a dedus la modul de gândire al femeii. Poate, că și stul Augustin bazându-se pe acestea a zis:

— Femeea să nu dea sfaturi, să nu fie martore, să nu fie judecător, ci numai să se supună!

Cele 153 grame și așa formează cea mai mare pedecă de a pune pe femeie alături de bărbat. Cei mai mulți antropologi, ca Piedemann, Par-

chappe și Vierordt punând în comparație greutatea corpului cu a capului, au constatat că creșterea femeii pe aceasta bază, nu numai că nu sunt mai ușori, ci din contră de multe ori mai grei, ca a bărbaților. Alți antropologi fac comparație după mărimea corpului, și atunci ajung la o convingere foarte favorabilă pentru femei. Manovries după un lung studiu a ajuns la convingerea că creșterii femeii se dezvoltă mai repede ca la bărbați. La o fetiță de 7 ani creșterii sunt mai tare dezvoltate, ca la un copil de 13 ani. Cu toate acestea creșterii femeii se dezvoltă numai până la anul 20 în vreme ce, la bărbați până la 30 ani.

— Spre mărirea lui Dumnezeu! Buna și cucernica credincioasă din loc, vâd. Rocsa Bugariu, pe lângă alte multe binefaceri din trecut, într'u amintirea răposatului ei soț, Moise Bugariu, a dăruit bisericii noastre un prea frumos poli-candru, în valoare de peste 200 cor.

Pentru această faptă nobilă aducem cele mai călduroase mulțumite marimimoasei binefăcătoare. Bunul Dumnezeu să o învrednicească într'u zile îndelungate de sănătate și să-i de-a în bătrânețele sale mângâierea dorită, iar pe răposatul ei soț să-l odihnească în pace, făcându-l părtaș fericirii dreptilor. Calacea, 17/30 Ianuarie 1906. Pentru comitetul parohial: George Tocitu, paroh.

— Spre prăpastie. Grăile și înțeleptele nenumărate sunt și adese-o i primzându-i pe om în lanțurile lor, îl și duc la pierire. Un caz proaspăt ne adeverește pe deplin cele spuse mai sus. O femeie săracă din capitală a avut o singură fată, pe frumoasa Margaretă, care având și o voce foarte bună a fost angajată de cântăreață la un teatru de acolo. Mama deși era săracă, totuși din sudoarea ei, a putut să câștige cele trebuincioase pentru copilă.

Margareta a făcut cunoștință la teatru unui domn avut din București, care aprinzându-se de dansa, i-a făcut ofertul să meaggă cu el în țară. Ea l-a ascultat, s'a dus și s'a cununat, fără ca mamei sale să-i fi spus ceva. Rudeniile barbatului vor să o primească. De aici s'au ivit neînțelegeri. Bărbatul a și avut duel cu un cumnat de al său care l'a omorât. Tânăra văduvă a devenit săracă și a trebuit să se mărite.

Nu mult în urmă cu câțiva ani, un fost oficer din Restă, care având multe datorii, a fost nevoit a părăsi armata. S'a îndrăgostit în aceasta, care apoi punând mâna pe avere a început a risipi, mai în urmă a fugit în America. Văduva dedată la viața surdă, și-a vândut toate juvaericalele ei și s'a mutat la Paris, unde iute și-a câștigat prieteni, cari însă n'au putut-o mulțumi cu banii.

Din țara morilor de vânt.

— Amintiri de călătorie. —

(Urmare și fine). De Dr. I. T. Mera.

Să nu creadă însă cineva, că picturile realiștilor olandezi sunt simple fotografii colorate. Doamne fereste! Acei pictori au știut învâli realitatea tablourilor cu poezia individualității lor artistice. Ruisdael a vrăjit în peisajele sale tălmăcia pădurilor, singurătatea duioasă a câmpiilor și pe un arbor singuratic într'o răpă de părau l'a încunjurat cu cea mai poetică melancolie. Pieter de Hooch înfățișându-ne interiorul unei camere, în care pătrund prin fereastră sau ușa întredeschisă razele soarelui regiunilor nordice, răspândind o lumină somnoroasă, pe când olandeza ședeă îmbrăcată în haine de Duminecă cetind din biblia răzământă pe poală, — ne înfățișează cea mai evlavioasă scenă. Gerard ter Borch și Gabriel Metsu ne prezintă în tablourile lor poetica liniște și fericire familiară din epoca de pace și bunăstare a țării. Ear Bartholomăus van der Helst în marele său tablou numit «der Schutters — maaltijd» din Rijk Museum înfățișând banchetul alor 25 de vânători, dat spre sărbătorirea păcei de Vestfalia, ne arată vitejia soldaților olandezi și fericirea nemărginită a unui popor, care după lungi și grozave lupte a ajuns în posesiunea libertății și independenței dorite. Aert van der Neer, pictorul nopților, înfățișându-ne un răsărit de lună cu raze blânde și bălae, ne face să simțim toată poezia unei nopți de vară, sau toată frumusețea unei nopți geroase, când zăpada scârjă sub picioare, lemnele pocnesc de frig, ear stelele clipeșc tainic din lumi poate mai bune și mai călduroase.

Dar neîntrecutul Jan Vermeer, câtă poezie nu vrăjește în curățenia atmosferei și în uimitoarea perspectivă, arătându-ne o parte de oraș sau o casă singuratică cu curte și grădină. Ear Franz Hals, artistul expansiv, care își bătea nevasta și ducea o viață de bohem, cheltuind în chefuri și petreceri tot ce a câștigat în lunga sa viață, câte creațiuni ingenioase nu are, care văzute odată rămân neșterse în memoria noastră. Și chiar Paul Potter, pictorul animalelor, prezentând o livadă, în care pasc liniștite turme de oi sau de vite, produce o impresie atât de duioasă și idilică ca Theocrit, cel mai celebru descriitor al vieții de păstor.

Et nunc venio ad fortissimi num virum. Toate caracteristicile până aici înșirate le găsim și la cel mai mare artist olandez, la Rembrandt Harmens van Riju, dar în măsură potențată și într'o curățenie proprie numai celor mai mari genii. Și Rembrandt este realist și el a pictat portrete și tablouri de regenți și el este mare colorist și cel mai dibaciu meșter al luminei.

Eu văzusem în muzeele Europei partea cea mai mare din cele 550 de tablouri, câte a lăsat Rembrandt și am admirat calitățile mari ale acestui artist, cătră care aveam cea mai mare atracțiune dintre toți artiștii nordici. Dar din tablourile, ce văzusem nu-mi puteam explica din desiul cultul, ce aveau mulți autori ai timpului din urmă pentru Rembrandt. Ca să mă dumiresc, am fost consiliat, să mă duc în Olanda. Ei bine, m'am dus și m'am reîntors din Amsterdam și din Haaga cu cel mai sfânt cult în suflet pentru acest uriaș geniu omenesc. Ahea acolo am înțeles pe deplin și apreciat cum trebuie pe Rembrandt și toți aceia,

cari nu au văzut principalele sale tablouri, nu-și pot face idee completă despre înălțimea artei sale.

Cancelarul Bacon de Verulam a zis, că «ars est homo additus naturae» și la nici un alt artist nu se adeverește atât de bine această frumoasă aserțiune ca la Rembrandt. Rembrandt ne-a înfățișat cele mai simple și reale sugete; un grup de oameni, eșirea soldaților din cazarmă sau pe câțiva medici împrejurii unui cadavru, — dar toate aceste lucruri prozaice văzute prin prisma individualității sale apar ca cele mai sublime creațiuni de artă, ce a produs vre-odată mâna și spiritul omului.

Eu unul văzusem aproape toate c'apodoperele artistice, de care dispune astăzi omenirea; am admirat desernul fără seamăn și concepțiunile uriașe ale lui Michelangelo, m'am încântat de neprihănitul idealism al madonelor lui Rafael, m'am îndulcit de gingășia figurilor lui Corregio, m'am îmbătat de armonia colorilor lui Tizian și a întregii școale veneziane, am stat uimit văzând vigoșoșitatea artistică alui Velasquez și realismul idealizat al lui Murillo, am stat estasiat înaintea Venerei de Milo, a celei mai perfecte creațiuni de artă, ce ne-a rămas din vechime, și altele și altele, și credeam, că nu poate să mai existe obiect de artă, care să-mi producă o impresie mai puternică decât cele ce văzusem.

M'am înșelat. Căci în fața marilor tablouri ale lui Rembrandt am avut o simțire, cași care nu-mi produsese nici una din lucrările artistice văzute. Privind tablourile sau sculpturile sus amintite știam, că am înaintea mea figuri și scene, care înfățișează imaginațiunea ideală, a

În urmă a ajuns la mare sărăcie. Ajungând în această stare, s'a pus de-a falsificat cambii pe numele unui prieten de-al ei. Pentru aceasta a stat în temniță doi ani de zile.

Bine înțeles, că de când a fugit din Pesta n'a scris mamei sale nimic.

În cele din urmă, văzându-și păcatele s'a hotărât să se reîntoarcă acasă, a și plecat dar i-a fost rușine a se înfățișa înaintea mamei sale, ci în desnădăjduire i-a scris următoarea epistolă:

Iubită mamă! Sunt șase ani, de când n'ai auzit despre mine nimic. Eu n'am fost nici odată fata ta cea rea. Dacă mi-ai scris și nu ți-am răspuns, am făcut-o pentru voia fieertatului meu bărbat. De când a murit el am fost totdeauna între astfel de femei încât mi-a fost rușine să-ți scriu. Acum auzi ceva despre mine dar pentru ultima-oraă plec să te văd. Dacă eventual nu voi sosi, să verși o lacrimă pentru sufletul nefericitei tale

Margareta.

A sosit. A trăit la un loc cu mamă-sa, care îi dădea statură de mângăere. La urmă n'a putut să uite trecutul: s'a otrăvit. Acum e în agonie.

— Dacă vrei să scapi de boală de închietură reumă, dureri de dinți și de cap, precum și de răcelile ivite prin neîngărire de samă, să folosești spre acest scop *Universal Fluid* (spirt-mentholi aromat-comp) unul dintre cele mai potrivite medicamente bune spre fiecare și unul, ce folosește în mod special: *facit din plante bine mirositoare și plăcut și astâmpărător.*

Universal Fluid are o influință bună și la morburile vechi precum și la cele nouă și acolo unde s'a folosit și alte fluide, acesta este *neîntrecut.*

Prețul unei sticle cu o carte de îndrumare cu tot face 1 cor. 50 bani. Trimis prin postă 2 cor., la comandarea alor 3 sticle, să trimită fără cheltuieli. *Skribanek Kálmán*, farmacist la Crucea roșie Timișoara, Hunyadi-tér 27.

Atragem atențiunea publicului nostru pe anunțul lui Fischer *Margit házi kenyér*.

— **Beția duce la păcat și mizerie.** Atragem atențiunea asupra anunțului „Ami lost bețiv” al spărierii lui Frankl Antal din Seghedin.

— **S-a deschis prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann** Arad. Piața Tököly în colțul străzii Lázár Vilmos. Un isvor bun de cumpărare recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul mamei publ. rămân cu deosebită stimă: *Baumann Rudolf*.

Din Public. *)

Declarațiune.

Preoțimea tractului Mehadia, adunată în conferința dela 18 Ianuarie 1906 în Mehadia — față de privirile ivite în foia «Renașterea» din Caransebeș, — dureros atină în simțimentele sale prin atacurile nedemne și edrepte la adresa fețelor mai înalte ale dieceșinoastre, fețe, cari atât în urma înaltei lor pozițiuni, cât și a meritelor își au la activul lor recuștința bisericeii și a neamului nostru, se vedenețizată a da curs liber simțimentelor sale și a striga un puternic: *veto!* aducând următoarea

Resoluțiune:

Noi preoțimea tractului Mehadia, solidară — aflând cele apărute în «Renașterea» față de conducătorii dieceșei noastre acțiuni vătămătoare atât bunului simț, cât și periculoase, ba chiar nimicitoare a tot, ce biserica noastră a putut să zidească până acum pentru noi și fii noștri, — le respingem ca peniște blasfemii. Mai departe aceeași preoțime tractuală la cele publicate în «Renașterea» răspunde, ca să se știe:

«Alipiarea noastră către Prea sântitul nostru Episcop, ilustrii dignitari și veneratul nostru șef tractual, în urma meritelor lor neperitoare, «Renașterea» nu o va putea dărâma, nici chiar însoțindu-se eu porțile iadului.»

George Pepi, m. p., Simeon Răsvan, m. p., Pavel Magdescu, m. p., George Tălcu, m. p., Emanuel Pârtea, m. p., Ilie Imbrescu, m. p., Grigorie Vasilescu, m. p., Ioan Brânzeiu, m. p., Ioan Trailoviciu, m. p., Ghilezan, m. p., Dimitrie Bogoeviciu, m. p., Petru Suci, m. p., Constantin Vlăducean, m. p., Mihali Costescu, m. p., Vasile Popoviciu, m. p., (Pataș), Erenie Boreșcu, m. p., Nicolae Bihoiu m. p., Vasile Popoviciu, m. p., (Pernișca) Constantin Dure, m. p., Ioan Grozăvescu, m. p., Zaharia Grozăvescu.

CONCERTE, PETRECERI.

Invitare. Reuniunea română de cântări «Hilaria» din Craiova — cu toate cântările și dansurile — Concertul urmat de dans cel va aranja Joi la 9/22 Februarie a. c. — cu concursul binevoitor al Doamnei Gizela Popescu și a Domnișoarelor Kiss, Eugenia Fășie, Lucia Plopu, Helena Șfurlea, Valeria Venter, și Valeria Baba, — în sala mare dela «Arborele verde» (Zöldfa.) Inceputul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare: pentru

*) Pentru cele publicate sub acest titlu nu răspunde Red.

o persoană 4 coroane, pentru o familie 10 coroane. Snprasolviri marimonioase se primesc cu mulțămită la adresa cassarului Ioan Petra funcționar la «Bihoreana» — și se vor cvita pe cale ziaristică. Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului reuniunii și a mesei studenților. În pauză se va juca: Călușerul și Bătuta. Comitetul: Dr. Florian Duma prezident. Ioan Petra cassar. Dr. Aurel Lazar, v.-prezident. Nicolau Firu, secretar. Drd. Victor Mercea Teodor Prodanovici, Dr. Ioan Buna, Alexandru Stoinescu, Mihai Szilágyi, Teodor Roxin. Arangerii: George Banc, Drd. Emil D. Babescu, Augustin Bárdosy, Nicolau Bolcaș, Ladislau Bretan, Aurel Capra, Octavian Comșa, Teodor Crainic, Eugen Costina, Moise Coșiu, Dr. Vasiliu Chindriș, Drd. Augustin Ciavici, Sabin Dan, Gelo Egri, Sever A. Erdélyi, Victor Filip, Petru Farcaș, Fabius I. Ghileșan, Drd. Paul Gal, Ludovic Gozsá, Emil P. Grozda, Drd. Nicolau Hubian, Ioan Hajdeu, Ambroziu Ilie, Ioan Junc, Valeriu Magdu, Silviu Maior, Drd. Sav Marta, Sever Miclea, Ioan Moldovan, Zaharie Moga, Eugen Nyéki, Iosif Nyisztor, Ioan Popovici, Dr. Romulus Papp, Teodor Popa, Mihai Popa, Virgil Sălăgian, Traian Șfurlea, Dr. Augustin Szilágyi, Demetriu Truța, Teodor Teț, Drd. Nicolau Zigre iun.

Universitarii români din Cluj au onoare a vă invita la Petrecerea cu dans ce se va aranja în sala dela «Hotel Central», în 17 Februarie n. 1906. Inceputul la 8 ore seara. Intrarea: de persoană 2 cor. de familie (până la 3 membri) 5 cor. Venitul curat e destinat pentru casina română din loc. Ofertele marimonioase se vor cvita în publicitate și sunt a se adresa la cassarul: Vasile Cucu, (strada Ferencz u. 37). Comitetul arangiator: Dr. Amos Frâncu, preș. de onoare. Iuliu Dan, președinte. Iuliu Toșa, vice-preș. Onisifor Soră, vice-preș. Vasile Cucu, cassar. Ioan Sabo, secretar. Aurel Stoian, controlor. Alexandru Vasu, majordom. Alexandru Pordea, majordom.

Prea iubiților noștri creștini din comuna Cerna, dieceza Caransebeșului, precum și celorlalți domni aici înseruați cari au binevoit a doua pentru turnarea de nou a 2 clopote la biserica noua zidită de aici, a caror nume caractere și locuință e următoarea:

Din comuna Cerna: On. domn Alexandru Ioanovici preot, 11 cor. 62 fileri; Iuliu Putcoviciu învățător, 11 cor. 14 fileri; Ioan Șfetcu, 21 cor. 80 fil.; Ioan Pop proprietariu, 20 cor.; Ana Vasilecon. 30 cor.; Ana Schmied, 13 cor.; George Șfetcu epitrop, 12 cor.; dna Valeria Ioanoviciu preoteasă, 10 cor.; Persida Putcoviciu învățătoareasă 10 cor.; Ana Șfetcu econ. 8 cor. 66 fil.; Petru

unui artist, și-mi dădeam foarte bine seamă, că totul este o închipuire, căreia trebuie să-i dee viață fantasia mea. Cu totul altfel la Rembrandt. Privind tablourile lui, simțiam, că ochii acelor figuri strălucesc, că sângele le pulsează în artere și brațele se ridică, — simțiam cu un cuvânt, că toate acele figuri se mișcă și trăesc. Romanii ziceau despre o statuă frumoasă: tacet sed loquitur; — astfel se poate zice despre creațiunile lui Rembrandt. În fața tablourilor sale rămâi ipnotizat și n'ași fi crezut nici odată, că un obiect fără viață, fie chiar artistic, să poată avea o atât de imensă putere sugestivă. De aceea operele lui Rembrandt nu se pot descria, nici desemna și copia, trebuie să vezi originalul, căci acolo arde focal scânteii aprinsă de geniul artistului.

În muzeul țării din Amsterdam e tabloul său numit «de Staal mesters». Sindicii corporațiunii neguțătorilor de postav sunt adunați în jurul unei mese și revidiază registrul comercial. Cineva întră probabil în sală și îi conturbă. Acest moment este reprezentat în tablou. Atâta realitate, atâta viață nu se poate vedea în nici un alt tablou din lume. Îți pare, că abia a amuțit vocea șetului, care cetea din registru și după un moment de pauză, în care sindicii sunt neplăcut surprinși, vei auzi vocea imputărei celor deranjați. În fața acestui tablou nu-ți trebuie explicare, nu-ți trebuie catalog, o singură privire ți-a explicat totul, căci ai realitatea înaintea ta.

Prin ce mijloace produce Rembrandt acea impresie puternică, este cu desăvârșire neexplicabil. Figurile sale nu sunt copiate cu cele mai mici detalii ca portretul Giocondei din Louvre,

la care Leonardo da Vinci lucrat 4 ani de zile sau ca portretele lui Hans Holbein și Albrecht Dürer, în care se vede fiecare fir de păr, — ci din contră, pictura lui Rembrandt este pastoasă, trăsăturile pensulei sale sunt lungi și viguroase, așa că din apropiere nemijlocită pictura apare ca o îngrămădire de vâpseli groase și fără margini precise. Indată ce te depărtezi însă puțin resare ca prin minune din chaosul colorilor viața cu toate manifestațiunile ei.

La tot cazul, cel mai puternic mijloc al artistului de a produce impresia amințită este lumina. Căci lumina lui Rembrandt este fără seamăn cu totul deosebită de lumina chiar a celor mai mari colorişti. A o descrie sau caracteriza este imposibil, căci este o lumină magică, supranaturală, — la tot cazul neobișnuită. Și cu drept cuvânt s'a zis, că Rembrandt este un mag, ear lumina este magia lui.

În principala sa lucrare artistul ne înfățișază eșirea gardei civile din casarmă, cu drapel, tobă, 23 de persoane în mărime naturală cu oficerii în frunte. Asupra luminei acestui tablou s'a discutat mult. Cei mai mulți au crezut că eșirea gardei se face noaptea și că prin urmare lumina este artificială; specialiștii însă susțin, că scena se petrece la ziua țmare și că lumina este cea a zilei. Charles Blanc zice, că e o lumină imaginată, că nimeni nu poate să știe pozitiv, dacă e lumină de zi sau de noapte; la tot cazul este reflexul geniului lui Rembrandt.

Invelite în această magică lumină subiectele cele mai reale apar în aureola splendidă a celei mai gingașe poezii. Faimosul său tablou numit «Lecțiunea de anatomie» din Mauritshuis în Haagă

este cea mai puternică dovadă a acestei aserțiuni. Înaintea unui cadavru, întins pe masa de secțiune, Nicolaus Tulp, distinsul doctor și șeful corporațiunii medicilor din Amsterdam, esplică anatomia brațului disecat, probabil în fața unui auditor mai mare, din care însă în tablou se văd numai 7 medici, membri ai corporațiunii. Văzusem acest tablou în nenumărate copii și i cunoșteam toate detaliile, dar când am văzut originalul am rămas uimit. Să poți răspândi chiar în fața morții atâta farmec, atâta poezie și viață, este fără îndoială culmea puterii de creațiune a artei. Chiar și cadavrul învinețit, asupra căruia se concentrează tainica lumină a lui Rembrandt, și-a pierdut toată oroarea, ce răspândește de obicei privirea lui și întocmai ca auditorii măestrului Tulp, cari cu atențiune încordată privesc și ascultă, este și privitorul captivat de această scenă poetizată de geniul artistului.

Dar despre Rembrandt ai putea scrie volume întregi, cum în adevăr s'au scris deja și se mai scriu încă: căci arta lui este isvor nesecat de poezie, de farmec și înălțare, din care dacă ai gustat odată devii nesațios. El este cel mai mare geniu și cea mai înaltă glorie a acestei mici, dar binecuvântate și fericite țări.

Rembrandt însă nu a fost fericit până la sfârșitul vieții sale. Născut la 15 Iulie 1606 în Leiden, ca fiul unui morar, după ce a părăsit moara părintească, a stat puțin în Haagă, ear la 1631 s'a stabilit definitiv în Amsterdam, unde a stat până la finea vieții sale. Și e interesant a ști, că Rembrandt nu a făcut nici o călătorie în străinătate cum obicinuiau și atunci artiștii și nu s'a depărțat nici pe o zi măcar de pe pământul țării

Minea econom, 8 cor.; Tana Raia primar 4 cor.; Ilie și Icoane Măndruț, 4 cor.; Anuica Gagea, 4 cor.; Ioan Truț 4 cor.; Igne Ilie 3 cor. 20 fileri; Ioachim Truț, 3 cor.; Tell Adam, 3 cor.; Constantin Truț, 2 cor.; Dimitrie Truț, 2 cor.; Ioan Căragea, 2 cor.; Toma Verneșan, 2 cor.; Nicolae Petcu, 2 cor.; Brândușă Bențu, 2 cor.; Mărie Mircea, 1 cor. 6 fil.; Pascu Jiva, 1 cor. Eva Crainic, 1 cor.; Mărie Truț, 1 cor.; Petru Sfetcu 1 cor.; Simeon Drăgan, 1 cor.; Nicolae Petcu, 1 cor.; Simeon Stanciu, 1 cor.; Mărie Buta, 1 cor.; Toma Sfetcu, 1 cor.; Constantin Sfetcu 88 fil.; Ioan Sârbu, 60 fileri; Toma Sfetcu, 50 fileri; Avram Milca 20 fil.

Din Timișoara: Dr. Aurel Cosma avocat, 12 cor.; Dr. Petru Teșle avocat, 4 coroane; Dr. Valeriu Mezin, avocat 2 cor.; Alexandru Mandorviciu comerciant, 2 cor.

Din Liebling: Schupkegel Heinrich, 8 cor.; Volf Gașpar, 4 cor.; Jacob Leber, 2 cor. 6 fil.

Maria Crina comerciantă în Colnic 12 cor.; on. domn Georgie Ciocoi, preot în Hitiș 10 cor.; Teodor Putcoviciu învățător, Stamora rom. 10 cor.; Iosif Chic, econom Jebel, 1 cor. 50 fil.; Suma generală 261 cor. 50 fil.

Pentru aceste fapte nobile și marinimoase, în numele întregii comune bisericesti le exprim cea mai fierbinte mulțumită și rog pe atotputernicul Dumnezeu să le răsplătească înmiit aceste fapte dăruindu-le în întreaga lor viață zile senine și fericite.

În fine rog ca să nu ia în rea considerare susnumiți donatori, că donațiunile au început în 15 August 1905, și s-au terminat în 20 August 1905, când s-a și predat la foaia »Tribuna« din Arad spre publicare, însă nu știu din ce cauză »Tribuna« a întârziat până acum.

Iuliu Putcoviciu,
învățător.

BIBLIOGRAFIE.

Sâmbătă, 14 Ianuarie a apărut Nr. 4 din *Hi! Hi! Hi!*, scris de talentul nostru coleg și cunoscut scriitor popular Marion, cu ilustrațiuni de iscusitul artist Anton Popescu, desemnatorul special al »Eibliotecei Matou«.

Numărul acesta de o varietate și de o bogăție excepțională, conține între altele: Din viața dascălului Manciu, primul măiestru de muzică de școalele primare; Fetele dela regie, satiră de actualitate; Intre două focuri, apropout de mahala; Mamizella dela telefon, versuri de actualitate etc.

Colțul cetitorilor are bucăți gingașe de drăgălașii poeți Const. Nutzescu, Codrin, d-na Virginia Micle, precum și noi și numeroase și interesante rubrici pentru cetitori.

sale. De pe la 1633 apare în pictura sa portretul unei frumoase și vesele femei, pe care cu plăcere a pictat-o în nenumărate variațiuni, răspândite astăzi prin muzeele europene. Era Saskia, frumoasa fiică a bogatului jurist van Ulenburgh, din provincia Friesland și care în 1634 i-a devenit nevastă, răspândind seninătate și fericire asupra artistului, dar numai pentru o vreme scurtă; căci după 8 ani sârmana Saskia a murit, la 1642, lăsându-i un singur copil, pe Titu. La 1668 a murit și bietul Titu, iar un an mai târziu la 7 Octomvrie 1669 a trecut și bătrânul artist la cele eterne, după ce în anii din urmă ajunsese la sărăcie.

Olanda va serba în vara aceasta cu mărirea cuvenită aniversarea de trei veacuri a nașterii sale și cine va exista la aceea sărbătoare a omnirii întregi, va avea fericirea să vadă fosta sa casă din Ioden-Breestadt nr. 4, unde guvernul instalează un mic muzeu și frumoasa sa statuă de pe Rembrandt Plecin, o piață pitorească, plantată cu ulmi umbroși și mai ales va vedea marile opere ale nemuritorului olandez.

Ori ce număr se poate cumpăra separat, neavând nici o legătură cu cele părute mai înainte. Redacția și administrația stada Berzei, 5.

«LUCEAFĂRUL», revistă pentru literatură și artă, cea mai răspândită îngrijită revistă ilustrată românească. Apare 2 ori pe lună, având de colaboratori cei mai istinși scriitori români. Anul V. Nr 2 are următorul cuprins:

Dr. E. Miron: «Catedrala dela Sibiu». — Octavian Goga: «Inviere», (poezie). — C. Sandu Adea: «La oaste». — Făma: «De n'ai fi fost», (poezie). — Ioan Agârbicenu: «Două iubiri». — Cronică. — Bibliografie. — Ilustrațiuni bogate. Cu un supliment în 3 dori. Prețul acestui număr 65 bani.

«Musa Română». Numărul prim al revistei muzicale «Musa Română» va apărea la finea lui Ianuarie st. v., cu următorul conținut muzical:

1) Marșul «Oidea» compus din cântecele «Călugăru» și «Adio la Carpați»; 2) Uvertura la balada «Erculean»; 3) Jocuri în Banat; 4) Pricasna dela sf. Paști «Cu trupul» pentru cor bărbătesc; 5) Romanța din opereta «Sara măței», voce și pian.

Economie.

Arad, 3 Ian.

Drepturi, pâne poporului! Sub titlul acestuia dl Kolbai Kohlenheyer Mihály, ne trimite un articol mai lung, cu rugarea să-l publicăm, în cere agită pentru idea înființării de reuniuni economice comunale, prin ajutorul legislației.

Ca aceste reuniuni să se poată înființa — zice autorul — ar trebui ca guvernul să prezinte un proiect de lege, despre înființarea «magazinelor de mărfuri» pe care statul să le înființeze în fiecare comună și cari ar avea următoarea misiune:

1. Apărarea industriei indigene.
2. Prin îndreptarea rațională a culturai vitelor să se îmbunătățească starea economilor mici.
3. A da mână de ajutor comerțului.
4. A procura bază sigură independenței vamale.
5. A meia neobișnuită în natură a armatei noastre.
6. A crea adevărata neatarnare a statului.

Posta redacției.

P. S. in Folea. Articolul nu e vre-o reflexiune la articolul «Patriotism modern», care vorbește de un fapt, anume că învățătorul pe care d-ta ni-l înfățișezi de un *renegat*, a fost denunțat cu agitație *contra* ungușilor, lucru pe care d-ta nu-l desmînți — ci personalități la adresa autorului. Personalități însă nu admitem în foaie.

Posta administrației.

Ioan Teres, Ó-Szt-Miklós. Abonamentul e plătit pe luna Febrarie.

D. Comșa, Sibiu. Am primit 35 cor. Abonamentul e plătit până la 1 Iulie 1906.

F. G., N.-Kér. Abonamentul e plătit pe 1905.

Redactor responsabil: Sever Boen.
Băitor-proprietar: George Nichiu.

Se caută

un candidat de avocat

cu pracsă.

Doritorii de a ocupa acest post să se adreseze la

Dr. Iustin Papp,
avocat, Tenke.

Cuvântul „Emulsiune“

e numele unei amestecături din unsoare și apă. Dacă însă să amestecă cu lapte sau smântână să naște așa numitul unt de emulsiune.

După emulgarea lui SCOTT, uleiul de ficat de peste ocără în circulație în forma aceasta de emulsiune, în chipul acesta să poate mânca și mistui ca și laptele, a căror putere de nutriție și vindecare îl potențază în mare măsură.

Pescarul ca bogatul cel mare în spate e garanță procedurii veritabile a Emulsiunii lui Scott.

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la aceasta carte, pe lângă trimiterea a unor timbre de 75 fileri, trimiț fără altă cheltuială 1 sticlă de probă.

Apoteca orășănească a lui Emil Budal
Budapesta, IV., strada Vác nr. 34—50.

Prețul unei sticle originare e de 2.50 cor.

Se caută

o femeie română, onestă, inteligentă, în vârstă 40—50 ani, care posedă și limba română, eventual și cea germană, ca educatoare lângă un băiat de 2 și jumătate ani, care și-a pierdut mama. Gospodărie nu trebuie să ducă ci numai ținerea în ordine a locuinței și creșterea copilului. Locul e a se ocupa momentan.

Reflectantele cu condițiunile lor (în plic închis) să s'adreseze administrațiunii ziarului nostru, care le va trimite adresei competente.

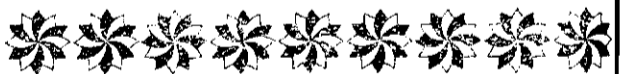
Crema JASMIN

este un mijloc inafensiv lipsit de grăsime, un mijloc mai bun pentru înfrumusețare, are efect sigur. — Efectul ne descris de bun se poate observa îndată după întrebuințare de câteva zile.

Prețul unei sticle de 1 coroață, și pe lângă trimiterea înainte a prețului se poate căpăta dela

Farmacia lui Molnár

Kétegyháza.

Cu ziua de azi am micit prețurile

untului proaspăt pentru ceai.

Un kgr. 2 cor. 80 fileri,
bucata 1/8 36 fileri.

Deposit de lapte din Arad.

Firma principală:
Strada Széchenyi.

Firma secundă:
Strada Forray.

Telefon 372.

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului, delătură tusa, tregma, asudarea noaptea.

Se prescrie zilnic de număroși medici și profesori la morburii de plumăni, cataruri, tusă convulsivă, scrofulosă, influență.

Oferindu-i-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: *impachetarea originală „Roche“.*

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Elect).

„Roche“

Se capătă prescriindu-se de medle în farmaciă a 4 cor. sticla.

BANCA NATIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA.

1905
ianuarie

73380898	53220898	Reserva metalică Aur . . .	77612538
3188065	20160000	„trate Aur . . .	31125000
49013650		Argint și diverse monete . . .	
9955551		Portofoliu Român și Străin . . .	
11999940		*) Impr. contra ef. publice . . .	4762200
14732273		„In cont curent 19585512.	
1704546		Fonduri publice . . .	
5688738		Efectele fondului de rezervă . . .	
588818		„ „ amortisarea imob. și material	
13679		Imobili . . .	
78599555		Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .	
11528522		Cheltuieli de Administrație . . .	
17981255		Depozite libere . . .	
		Compturi curinți . . .	
		Compturi de valori . . .	

78325490

12000000
19546217
2923784
165209440
46494
78599555

278325490

PASIV

Capital . . .	
Fondul de rezervă . . .	
Fondul amortisării imobilelor și material . . .	
Bilete de Bancă în circulație . . .	
Dobânzi și beneficii diverse . . .	
Depozite de retras . . .	
Compturi curinți . . .	

Scomptul 5%
*) Dobânda 6%

1906
5 Ianuarie

108737538
1230542
59296166
24347712
11999924
14983507
2914292
5765679
600164
28588
81472090
15663364
27052993

354092559

12000000
21034186
3105044
236437000
44239
81472090

354092559

Intemeiat la 1850.

PIANE

Între plăcerile vieții familiare, fără îndoială se ține și pianul, ce în magazinul meu se găsește în forme noi, dela 700 cor. în sus, iar cele folosite dela 200 cor. începând.

Folosirea de pian, pe lună 8 coroane. Tocmirea pianelor în provincie și în loc, o îndeplinesc prin adjutantul meu de specialitate.

În biblioteca mea de împrumutare în care se găsesc opuri literare în limba maghiară, germană și franceză în cel mai mare schimb. Prețul de citit pe lună e 1 cor. iar după volum 8 fleri,

Krispin József

Arad, Deák Ferencz-utca 28.

Aradi ipar-és népbank.

Ékszer-zálogosztály.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

1906. évi február hó 13-án d. e. 9 órakor az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő szánu és 1905. évi november hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali kész pénzfizetés mellett fognak elárvereztetni. u. m.:

2125	2348	2359	2533	4568	5443	5605	5619	6016	6373	6561	6854	6891
7040	7048	7053	7060	7127	7133	7157	7442	8170	8420	8429	8430	8456
8524	8573	8632	8873	8920	9630	9751	9798	10120	10163	1018	10195	
10266	10295	10369	10374	10403	10423	10436	10521	10613	10646	10689		
10749	10786	10842	10939	10942	11111	11501	11509	11550	11632	11741		
11753	11760	11944	12083	12171	12269	12415	12427	12474	12501	12507		
12611	12617	13094	13227	13232	13257	13270	13331	13446	13601	13602		
13603	13816	13998	14020	14038	14039	14040	14041	14042	14076	14197		
14233	14343	14119	14168	14523	14580	14582	14584	14871	15042	15046		
15050	15093	15235	15278	15281	15320	16375	15396	15492	15505	15506		
15607	15633	15658	15673	15688	15779	15796	15819	15848	15953	15964		
16050	16065	16071	16194	16207	16308	16367	16393	16411	16433	16489		
16538	16668	16722	16777	16780	16860	16879	16885	16914	16918	16925		
16961	16965	16991	16993	17006	17036	17040	17184	17244	17300	17357		
17379	17390	17436	17465	17490	17531	17534	17554	17562	17572	17577		
17600	17627	17635	17642	17681	17682	17695	17703	17710	17720	17778		
17799	17804	17857	17867	17874	17904	17969	17972	17996	17997	18015		
18016	18038	18045	18072	18092	18097	18102	18115	18132	18142	18143		
18154	18157	18179	18184	18188	18190	18196	18239	18393	18397	18892		

18965 és 19467, mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívtnak.

Arad, 1906. évi január hó 20-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Schicht György, Aussig.

Fabrică de unsoare de COCUS pentru mâncări.

Recomand atențiunei p.t. public că am înființat în Arad un permanent magazin de

unsoare de Cocus

care este un ast-fel de fabricat în cât se întrece cu cea mai bună unsoare de porc și de găscă.

La D-1 — DÁVID JÓZSEF — în Arad.

Cancelarie și magazin: Erzsébet királyné kör-út 20. TELEFON 308.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

Încătuș de edificii, canale și apaducte

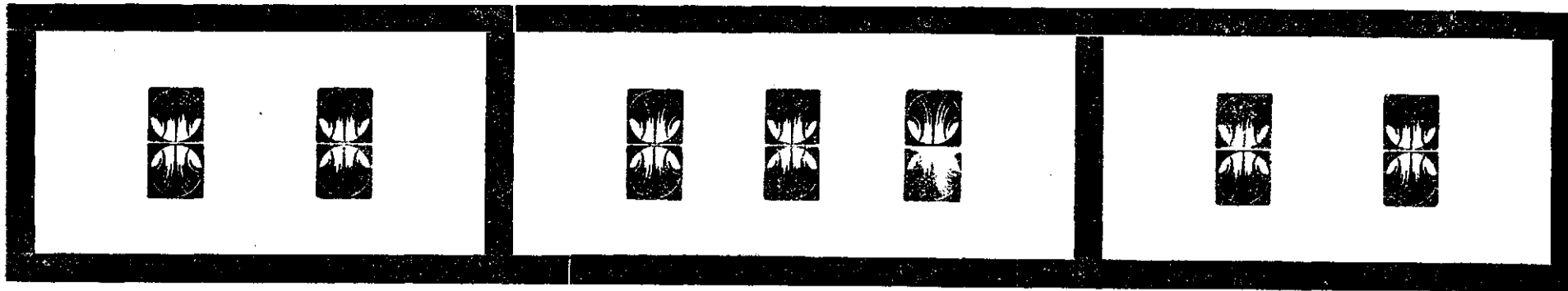
Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilaje la fluvii, — trepte, balcoane, și pentru bănci. —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, esitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scări în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu trageră spre orice scop. Atelier expert mare magazin de — — — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

Bilete de vizită, de nuntă, de logodnă, de botez, frumoase, moderne, fine și ieftine, — se execută numai în :: Tipografia George Nichin, Arad.

Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata exclusiv de maeștrii aradani

MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI COUVERTURI.

sind scopul nostru a aduce in contact direct publicul cu maeștrii, punem la dispoziția onorabilului public

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile!

Cu planuri servim gratuit.

Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiducelui Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11.

